

VÄLKOMMEN TILL BLYBERGET

Väl inne i reservatet ser du bara gran. Lavklädda grenar, liggande döda träd, gamla träd och yngre. Här finns också frodiga källdrag, små sällsynta baggar, mossor och lavar. Men mest känd är Blyberget för Blybergsporfyren som bröts här fram till 1960-talet.

Den hårda men vackra och eftertraktade porfyren gör floran tämligen artfattig. Längs källdrag blommar det däremot - dvärghäxört, ögonpyrola och grönkulla, en liten grön orkidé, är några av örterna.

SMÅ FÅGLAR OCH STORA STENBROTT

Det är brant. Trappor och skyddsräcken underlättar din vandring längs leden fram till de forna stenbrotten, i övrigt rör du dig i stiglös natur. På vägen uppför berget ligger stormfällda granar. En fjällvråk lyfter plötsligt och jamar gällt över trädtopparna. Den betydligt mindre gärdsmygen sjunger sina drillar från det täta grenverket när du tar en paus på en liggande gran. Gärdsmygens sång ljuder året runt. Att så mycket ljud kan komma ur en så liten fågel på bara högst 14 gram. Lyckas du få syn på doldisen är den uppstickande stjärten omisskännlig.

ARTRIKT GENOM STORM OCH BRAND

På grova, höga tallstubbar syns spår av brand i form av svart ved. Bränder var förr en naturlig störning i skogen, storm en annan. Både bränder och stormar har här bidragit till artrikedomen. Den fuktiga östslutningen är ett eldorado av spektakulära mossor, en av dem med det lite lustiga namnet purpurmylia. Den känns igen på den roströda färgen och att bladen är böjda som en uppslagen bok.

Gärdsmyg (*Troglodytes troglodytes*), en polygam liten tätting. Hanen har flera honor samtidigt.

Fjällvråk (*Buteo lagopus*), häckar på klippfyllor.

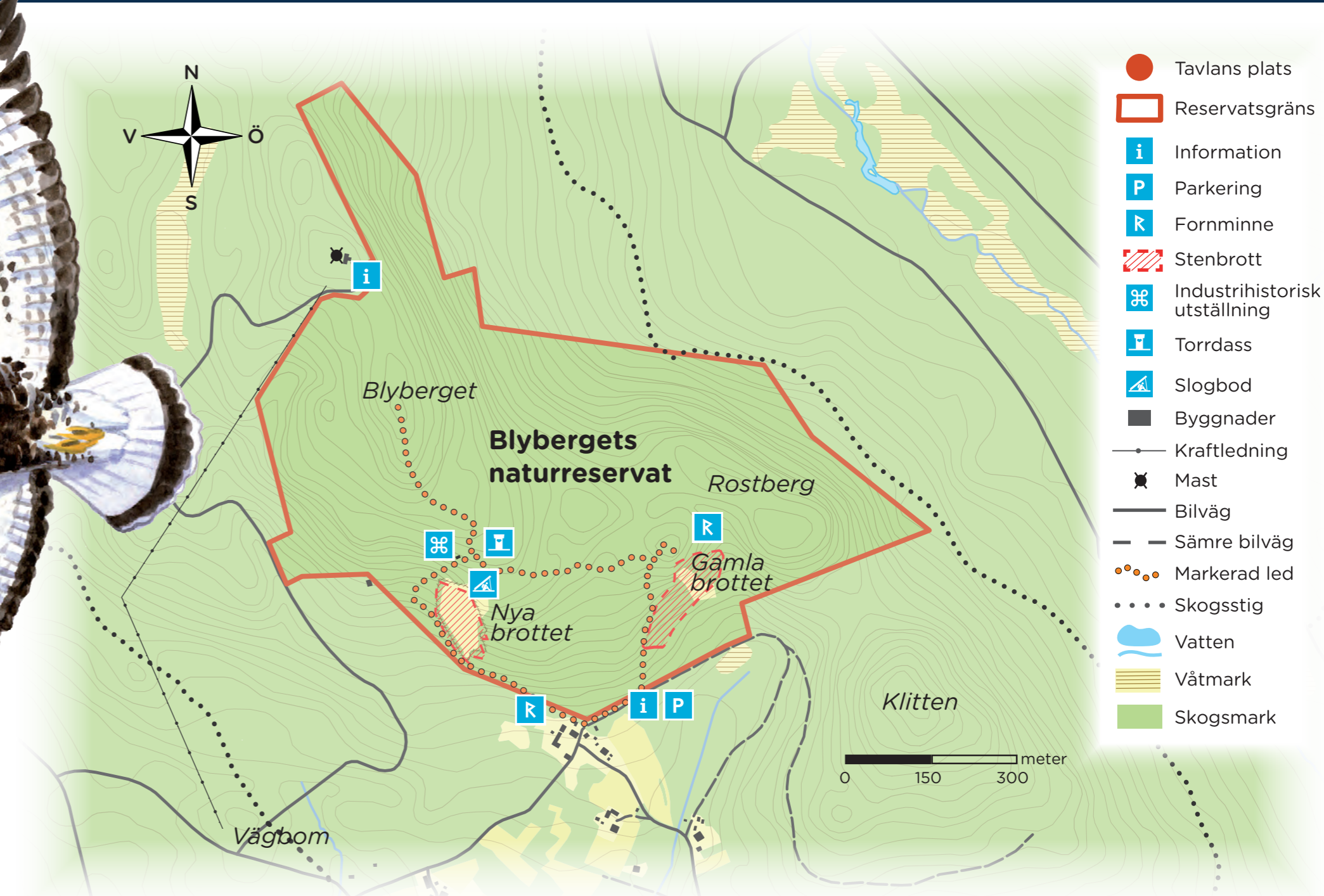
Purpurmylia (*Mylia taylorii*) vill ha det riktigt fuktigt.

Mindre mörghorre (*Tomicus minor*) med gnagspår under barken.

LITET KRYP ODLAR SVAMP

Mindre mörghorren är en märklig liten skalbagge, bara fyra millimeter stor. Under barken på döda tallar odlar den svamp, som föda åt larverna. Leta efter modergångar formade som måsvingar. Där har skalbaggschonon lagt sina ägg. Sedan äter larverna av svampen fram till kläckhålet där larven kryper ut. Kvar i veden finns larvgångarna.

FAKTA OM BLYBERGET

Bildades: 2018
Storlek: 60 hektar
Kommun: Älvdalen
Läge: 10 kilometer sydost om Älvdalens kyrkby

Mer information
 Tel. 010 225 00 00
www.lansstyrelsen.se/dalarna/naturreservat

Producerad av: Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2018
Layout: RR Reklambyrå
Text: Lisel Hamring Text och natur
Illustrationer: Jonas Lundin, Martin Holmer
Karta: RR Reklambyrå, Bakgrundskarta © Lantmäteriet

§ I RESERVATET FÅR DU INTE:

- skada växande eller döda - stående eller omkullfallna - träd, stubbar och buskar, med undantag för insamling av löst liggande, mindre, torra grenar och kvistar i syfte att göra upp eld.
 - framföra motordrivet fordon i terrängen, vilket gäller både bar- och snötäckt mark,
 - plocka stenar eller göra åverkan på mark eller geologiska föremål, med undantag för att enstaka stenar får tas med från Nya Brottet.
- Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:
 - gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur, t.ex. insekter. Bär och matsvamp får plockas.

WELCOME TO BLYBERGET

Blyberget is most famous for its porphyry, mined here until the early 1960s. Hard but beautiful and sought-after, porphyry has a detrimental effect on the biodiversity of local flora. In contrast, flora blooms along the stream, with enchanter's nightshade, one-flowered watergreen and small green frog orchids among other species. Steps and guardrails aid your progress along the hiking trail to the disused quarry, otherwise you will be moving through untouched natural surroundings. Storm-felled pines lie along the route up the mountain.

A rough-legged buzzard suddenly lifts and cries shrilly above the tree tops. The considerably smaller wren warbles its song from amid the dense foliage as you rest on a fallen branch. Rough-hewn, towering pine stumps show the signs of fire in their blackened timbers. Fires were once a natural disruption to the forest, as were storms. Here, both fires and storms have contributed to biodiversity. The damp east-facing slope is an eldorado of spectacular mosses, one of which is the amusingly named Taylor's flapwort. This can be recognised by its rust-red colour and curved leaves, like an open book.

§ IN THE RESERVE IT IS FORBIDDEN TO:

- damage growing or dead trees, stubs or bushes, whether standing or fallen, with the exception of collecting loose-lying, smaller dry branches and twigs as firewood,
 - drive motor vehicles off-road, whether on bare or snow-covered land,
 - gather stones or rocks or cause any other impact to the land or geological objects, with the exception of removing individual rocks from Nya Brottet.
- The following is also forbidden without the permission of the County Administrative Board:
- digging up plants, picking moss, lichen and wood-dependent fungi or collecting animals (for example, insects).